

Regionledningskontoret
Bette Lundh Malmros

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2023-05-16

KRN 2023-0124

Klimat- och
regionutvecklingsnämnden

Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan

Regionledningskontorets förslag till beslut

Klimat-och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan.

Sammanfattning

Region Stockholm har beretts möjlighet att yttra sig över Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, som skickats på remiss från Boverket. Förslaget till föreskrifter för översiktsplan preciserar kraven i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Föreskrifterna ska stötta kommunerna i hur de ska uppfylla kraven och anger hur informationen i en översiktsplan ska definieras och identifieras digitalt. Boverket har tagit fram en standard och en databasstruktur som följer kraven i föreskrifterna, där även information från en regionplan ska ingå. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 maj 2024. Föreskrifterna blir inte obligatoriska att tillämpa förrän på översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026.

Region Stockholm är positiv till en digitalisering av planprocessen. Det finns stora mervärden med en större enhetlighet i översiktsplaner för ökad och förenklad samordning mellan kommunalt och regionalt.

För att underlätta tillämpningen av föreskrifterna föreslår Region Stockholm att det ska framgå vad skillnaden är mellan digitalisering och en digital modell som bygger på en standardiserad databas.

Region Stockholm anser att information i föreskrifternas 5 § inte ska lägesbestämmas, som handlar om information om regionala mål, planer och program, avvikelse från regionplan samt mellankommunala och regionala intressen.

Region Stockholm anser även att konsekvensutredningen bör kompletteras med en beskrivning av de konsekvenser som förslaget innebär för regionerna, vilket saknas i remissversionen.

Bakgrund

Region Stockholm har beretts möjlighet att yttra sig över *Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning*. Region Stockholm begränsar sitt remissvar till den del av förslaget som berör digitalisering av regionplan, vilket är det område som Region Stockholm ansvarar för.

Förslaget till föreskrifter för översiktsplan preciserar kraven i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Föreskrifterna anger hur informationen i en översiktsplan ska definieras och identifieras digitalt. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 maj 2024. Föreskrifterna blir inte obligatoriska att tillämpa förrän på översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026.

Boverkets uppdrag inom digitaliseringsområdet

Boverket har sedan 2017 fått flera regeringsuppdrag inom området digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Syftet har varit att bidra till att uppfylla den nationella digitaliseringsstrategin och EU:s Inspiredirektiv. Inspire syftar till att inrätta en infrastruktur för delning av geodata inom Europa. En digital samhällsbyggnadsprocess handlar om en sammanhängande digital planeringskedja från nationell nivå till regional och kommunal nivå. Genom enhetlighet och standardisering ska information vara möjlig att återanvända från en nivå i planeringsprocessen till följande nivå och på så sätt effektiviseras samhällsbyggnadsprocessen.

Boverket har sedan 2020 tillhandahållit en databaslösning för den så kallade ÖP-modellen till kommunerna. Arbetet med en ÖP-modell, påbörjades redan 2006 av Boverket. Det finns för närvarande inte någon liknande modell för att hantera data och begrepp på den regionala nivån.

Region Stockholms remissvar på tidigare digitaliseringsuppdrag

Region Stockholm har yttrat sig tre gånger över olika remisser kopplade till Boverkets digitaliseringsuppdrag. Dels över Boverkets rapport *Översikts- och regionplan i en digital miljö*. (TRN 2022-0091), dels över Boverkets rapport 2021:25, *Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala planer* (Fi2021/03959) genom Regionarkivet, med beslut i kulturnämnden (KN 2022/136, ARK 2022-0038) samt även över SOU 2018:46 *En utvecklad översiktsplanering*. I samtliga yttranden har Region Stockholm varit positiv till en digitalisering av planprocessen, men samtidigt lyft fram att det digitala formatet med en modellstandard inte får styra innehållet i en regionplan, eftersom innehållet måste få anpassas efter regionplanens syfte, funktion och innehåll. Region Stockholm har i två av dessa yttranden

även avstyrkt att Boverket nyttjar sin föreskriftsrätt för regionplan innan det finns ett genomarbetat förslag som tagits fram i dialog med regionerna.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm är positiv till en digitalisering av planprocessen. Det finns stora samhällsnyttor med enhetlig information som kan återanvändas, läggas ihop och analyseras. Det finns stora mervärden med en större enhetlighet i översiktsplaner för ökad och förenklad samordning mellan kommunalt och regionalt. Det blir exempelvis lättare att göra regionala analyser och dra slutsatser kopplat till den regionala planeringen, vilket är en styrka med förslaget.

För att underlätta tillämpningen av föreskrifterna föreslår Region Stockholm att det ska framgå vad skillnaden är mellan digitalisering och en digital modell som bygger på en standardiserad databas. Den Regionala Utvecklingsplanen för Stockholmsregionen 2050 (RUF 2050) inklusive kartor, analyser med mera finns exempelvis redan idag i ett digitalt format som är tillgängligt för länets kommuner.

I föreskrifternas 5 § finns regler kopplat till en regionplan. Information om regionala mål, planer och program, avvikelser från regionplan samt mellankommunala och regionala intressen ska identifieras. Region Stockholm tolkar förslaget som att denna information inte ska lägesbestämmas, vilket Region Stockholm tycker är positivt. Region Stockholm anser att det är olämpligt att lägesbestämma information i en regionplan utifrån en digital modellstandard för kommunala översiktsplaner. Detta har Region Stockholm framfört i tidigare yttranden. Det vill säga det är inte lämpligt att i detalj lägesbestämma regionala samband och funktioner som illustreras i stora "breda penseldrag" med pilar, cirklar etcetera

Region Stockholm anser att konsekvensutredningen bör kompletteras med en beskrivning av de konsekvenser som förslaget innebär för regionerna, där även regionernas synpunkter bör nämnas. Beskrivningen bör ta upp konsekvenserna av att digitala regionala planeringsunderlag ska finnas tillgängliga, men också en bedömning av de ekonomiska konsekvenser det får för regioner, i likhet med den som görs för staten.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms medföra vissa ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm, om regionerna ska ta fram lägesbestämda planeringsunderlag som kan kräva nya programvaror och ny kompetens att hantera dessa.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag

1. Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan: med konsekvensbeskrivning

Beslutsexpediering

1. Boverket

Godkänd av Emma Lennartsson, 2023-05-16